Lausunto
17.11.2022
733/03.01.01/2022

Benjamin Strandberg

Eduskunta
Verojaosto

Lausuntopyyntönne

HE 257/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verontilityslain 12 ja 12 f §:n ja tuloverolain 124 ja 124 b §:n muuttamisesta ja niihin liittyviksi laeiksi

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Hallituksen esitykseen yhteisöveron jako-osuuksien muuttamisesta.

Kunnille on korvattu veroperustemuutoksista johtuvat verotulovähennykset vuodesta 2010. Linjaus on vahvistettu istuvan hallituksen hallitusohjelmassa. Yhteisöveroperusteita koskevat kompensoinnit toteutetaan muuttamalla yhteisöveron jako-osuuksia. Jako-osuuksia muuttamalla pyritään tilanteeseen, jossa veroperustemuutokset eivät vaikuta kuntaveronsaajan verotulokertymään yhteisöveron osalta.

Hallituksen esityksellä ehdotetaan jako-osuuksia muutettaviksi sikäli kuin vuoden 2023 talousarvioesitykseen sisältyvät varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korottamisen arvioidaan vaikuttavan verotuloihin. Lisäksi päätökset irtaimen käyttöomaisuuden kiihdytetyistä poistoista vaikuttavat verotuottoihin ensin laskevasti ja vuodesta 2026 eteenpäin yhteisöveron tuottoa kasvattavasti.

Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen ja yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutuksia esitetään kompensoitaviksi kunnille 100 miljoonalla eurolla vuosittain muuttamalla kuntaveronsaajan jako-osuuksia 1,25 prosenttiyksiköllä alkaen vuodesta 2023.

Korotettujen poistojen verotuottovaikutus kunnille arvioidaan olevan -59 miljoonaa euroa vuonna 2024 ja -47 miljoonaa euroa vuonna 2025. Muutoksen arvioidaan taas kasvattavan kuntien verotuloja vuonna 2026 27 miljoonalla eurolla, vuonna 2027 20 miljoonalla eurolla, vuonna 2028 15 miljoonalla eurolla ja vuonna 2029 11 miljoonalla eurolla. Yhteisöveron jako-osuuksien kautta kompensoiden vaikutukset kuntien jako-osuuteen olisivat vuonna

CC BY

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

2024 +0,70 prosenttiyksikköä, vuonna 2025 +0,56 prosenttiyksikköä, vuonna 2026 -0,30 prosenttiyksikköä, vuonna 2027 -0,23 prosenttiyksikköä, vuonna 2028 0,17 prosenttiyksikköä ja vuonna 2029 -0,13 prosenttiyksikköä.

Kuntaliitto kannattaa veroperustemuutosten vaikutusten kompensointia kuntaveronsaajalle. Yhteisöveron maksamiseen liittyvät veroperustemuutokset muodostavatkin luonnollisen yhtymäkohdan veron kertymiseen. Kuntaliitto pitää hyvänä sitä, että lainsäädäntömuutoksen talousvaikutusten korvaaminen kunnille täysimääräisesti noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä, toteuttaa hallitusohjelmaa ja tukee rahoitusperiaatteen toteutumista kuntien ja valtion välillä.

Kuntaliitto huomauttaa, että lakimuutoksesta aiheutuvat vaikutukset ja valittu kompensaatiotapa eivät kohdistu kuntiin parhaalla mahdollisella tavalla. Kuntaliitto muistuttaa, että vuoden 2021 muutoksen osalta kompensaatiotapa oli sama. Osassa kuntia varhaiskasvatuksen maksutuottomenetykset ja kustannusten lisääntyminen heikentävät kunnan taloutta enemmän, mitä yhteisöveron jako-osuuden korotus lisää ko. kunnan tuloja. Vastaavasti osassa kuntia yhteisöveron jako-osuuden muutos johtaa vaikutusten ylikompensointiin. Enimmillään talousvaikutuksen ja kompensaation epäsuhta voi olla jopa tuhansia euroja 0-5-vuotiasta lasta kohti.

Kuntaliitto toteaa, että varhaiskasvatusmaksujen alenema ja siihen liittyvä kompensaatio kohdistuisivat paremmin, jos kompensointi tehtäisiin osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 0-5-vuotiaiden suhteessa.

SUOMEN KUNTALIITTO

Benjamin Strandberg

veroasiantuntija

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi